

Od 15 lipca 2016 r. ważne zmiany w ustawie o działalności leczniczej

SPIS TREŚCI

Rezygnacja z przekształceń SPZOZ	3
Raport o sytuacji ekonomiczno-finansowej placówki	3
Współpraca z policją	4
Zniesienie ubezpieczeń od zdarzeń medycznych	5

WSTĘP

Nowelizacja ustawy o działalności leczniczej, która weszła w życie 15 lipca 2016 r., wprowadza nowe zadania i obowiązki podmiotów leczniczych oraz samorządów terytorialnych. Zgodnie z nią SPZOZ nie będą już musiały się obowiązkowo przekształcać w spółki prawa handlowego. Oto, co jeszcze się zmienia.

Wprowadzone zmiany dotyczą m.in.:

- postępowania w przypadku wystąpienia straty netto (ujemnego wyniku finansowego) samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej (SPZOZ),
- wprowadzenia zakazu zbywania akcji albo udziałów w spółkach Skarbu Państwa lub samorządów, jeśli w wyniku zbycia podmioty te utraciłyby większościowy pakiet akcji albo udziałów,
- wprowadzenia zasady niewypłacania dywidendy w spółkach kapitałowych, w których Skarb Państwa, samorząd albo uczelnia medyczna mają co najmniej 51% akcji albo udziałów,
- wzmocnienia narzędzi nadzoru podmiotu tworzącego nad utworzonym przez ten podmiot samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej,
- trybu kontroli przeprowadzanej przez wojewodę w przypadku powzięcia informacji o zbywaniu przez podmiot wykonujący działalność leczniczą produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobów medycznych wbrew zakazowi wynikającemu z ustawy z 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne,
- zmiany przepisu dotyczącego przekazywania nieruchomości SPZOZ w nieodpłatne użytkowanie przez podmiot tworzący dany SPZOZ,
- uregulowania zasad współpracy podmiotów leczniczych z policją w ramach poszukiwania osób zaginionych,
- wprowadzenia zmian terminologicznych, tj. zastąpienia określenia „przedsiębiorstwo”, określeniem „zakład leczniczy”,
- ujednolicenia terminologii polegającego na zastąpieniu określenia „ujemny wynik finansowy” określeniem „strata netto”.

REZYGNACJA Z PRZEKSZTAŁCENÍ SPZOZ

Nowe przepisy ustawy o działalności leczniczej wprowadziły rozwiązanie, zgodnie z którym **SPZOZ pokrywa stratę netto we własnym zakresie**, przez zmniejszenie funduszu zakładu. Gdy fundusz zakładu nie wystarczy na jej pokrycie, podmiot tworzący pokryje pozostałą część, jednak nie więcej niż do wysokości wynikającej z sumy straty netto i kosztów amortyzacji. Oznacza to, że SPZOZ, który ma kłopoty finansowe, nie będzie musiał obligatoryjnie **przekształcać się w spółkę** prawa handlowego. Gdy doszło już do komercjalizacji, placówka będzie musiała działać na rzecz misji publicznej, a **nie dla zysku**. Jeśli spółka osiągnie zysk, przeznaczy go na działalność podstawową.

Drugim z możliwych działań w przypadku braku możliwości pokrycia straty netto jest likwidacja SPZOZ-u.

Ustawa wprowadza również **zakaz zbywania akcji i udziałów** w spółkach kapitałowych z udziałem Skarbu Państwa lub samorządu, jeśli w wyniku zbycia podmioty te stracą większościowy pakiet akcji lub udziałów.

RAPORT O SYTUACJI EKONOMICZNO-FINANSOWEJ PLACÓWKI

Kierownik SPZOZ-u otrzymuje nowy obowiązek sporządzania **raportu o sytuacji ekonomiczno-finansowej placówki**. Raport ten ma być przekazywany podmiotowi tworzącemu do 31 maja każdego roku. Będzie przygotowywany na podstawie sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy, po raz pierwszy za 2016 rok. Na podstawie otrzymanego opracowania podmiot tworzący zakład oceni sytuację finansową.

Biorąc pod uwagę termin sporządzenia raportu ekonomiczno-finansowego, tj. dwa miesiące od daty sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego (31 marca) i miesiąc przed upływem terminu zatwierdzenia sprawozdania przez podmiot tworzący (30 czerwca), dokument ten może **uzupełnić sprawozdanie finansowe** SPZOZ w kontekście zatwierdzenia sprawozdania. Dotyczy to zwłaszcza zakładów, które nie są objęte obowiązkiem badania przez biegłego rewidenta. Ustawa nie różnicuje bowiem placówek medycznych w świetle tego obowiązku. Oznacza to, że raport będą sporządzały:

- 1) jednostki, które podlegają obowiązkowemu badaniu rocznego sprawozdania finansowego i sporządzają sprawozdanie w wersji rozszerzonej razem z rachunkiem przepływów pieniężnych oraz zestawieniem zmian w kapitale własnym,
- 2) SPZOZ, które nie podlegają temu obowiązkowi.

Podstawą analizy i prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej będą wskaźniki ekonomiczno-finansowe, które resort określi w rozporządzeniu. Podstawowym założeniem wprowadzenia jednolitych wskaźników dla wszystkich jest zapewnienie przejrzystości i porównywalności wyników.

Ustawa określa także tryb przeprowadzania przez wojewodów **kontroli podmiotów leczniczych** w przypadku powzięcia informacji o zbywaniu produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobów medycznych.

WSPÓŁPRACA Z POLICJĄ

Nowelizacja wprowadza również zobowiązanie placówek medycznych do **informowania policji** w przypadku przyjęcia do szpitala osoby małoletniej albo osób o nieustalonej tożsamości. Zgodnie z nim szpital musi zawiadomić policję o przyjęciu np. **małoletniego**, z którego przedstawicielem ustawowym albo opiekunem faktycznym nie może się skontaktować. Należy to zrobić nie później niż w ciągu 4 godzin od chwili przyjęcia takiego pacjenta.

Szpital musi też powiadomić o przyjęciu albo zgonie pacjentów, których **tożsamości nie można ustalić** albo potwierdzić na podstawie dokumentów stwierdzających tożsamość – nie później niż w ciągu 8 godzin odpowiednio od przyjęcia albo zgonu. Ta grupa pacjentów może potencjalnie należeć do kręgu osób poszukiwanych. Policji udzielamy także informacji o przyjęciu **osoby zaginionej**. Informujemy jednak tylko o osobie, a nie o jej stanie zdrowia.

Nie mamy obowiązku zawiadamiać policji, gdy do szpitala trafi osoba nieprzytomna czy małoletnia, której tożsamość znamy (przywieziono ją do szpitala z miejsca zamieszkania, pracy, szkoły, z innego szpitala) i możemy się skontaktować z jej osobami bliskimi.

Żeby szpitale mogły przekazywać takie informacje, ustawodawca wskazał, że policja poda specjalny **numer telefonu, faksu lub adres poczty elektronicznej**. Takie rozwiązanie zapewnia przede

wszystkim zawiadomienie, bez zbędnej zwłoki, właściwej jednostki policji o przyjęciu określonego pacjenta. Zwalnia także osoby pracujące w danej placówce medycznej z obowiązku ustalania właściwego adresata, któremu przekazujemy zawiadomienie.

ZNIESIENIE UBEZPIECZEŃ OD ZDARZEŃ MEDYCZNYCH

Nowelizacja ustawy o działalności leczniczej koryguje treść art. 25. Wykreślono w nim zapisy o obowiązku **ubezpieczenia od zdarzeń medycznych**. Obecnie placówki mają tylko obowiązek ubezpieczenia ryzyka odpowiedzialności cywilnej. Ubezpieczenia od zdarzeń medycznych pojawiły się wraz z wprowadzeniem instytucji **wojewódzkich komisji ds. orzekania o zdarzeniach medycznych**, które rozpatrują wnioski pacjentów o uznanie zdarzenia za zdarzenie medyczne. Wprowadziła je ustawa z 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Ubezpieczyciel, oceniając wysoko poziom niebezpieczeństwa wypłaty odszkodowania, żądał składek ubezpieczeniowych, które **przekraczały możliwości płatnicze większości szpitali**. Te z kolei gwałtownie protestowały.

Ustawa zastępuje także określenie „przedsiębiorstwo” terminem „zakład leczniczy”.

Podstawa prawna:

- ustawa z 10 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o działalności leczniczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 960).

Autorzy:

Maciej i Małgorzata Capikowie, eksperci ds. prawa gospodarczego

Zuzanna Świerc, ekonomista, księgowy, trener zarządzania finansami w placówkach medycznych

Emilia Wiśniewska, aplikant adwokacki – Kancelaria Adwokacka adw. Anna Zubkowska-Rojszczak

STOPKA REDAKCYJNA

Redaktor: Anna Rubinkowska

ISBN: 978-83-269-5369-9

E-book nr: 2HH0484

Wydawnictwo: Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

Adres: 03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a

Kontakt: Telefon 22 518 29 29, faks 22 617 60 10, e-mail: *cok@wip.pl*

NIP: 526-19-92-256

Numer KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, Sąd Gospodarczy
XIII Wydział Gospodarczy Rejestrowy. Wysokość kapitału zakładowego:
200.000 zł

Copyright by: Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o. Warszawa 2016